

JAKOBUS 1 : 25

Ds. D. Chr. Overduin

25 januari 1983

Jakobus 1 : 25

Schriftlezing : Jakobus 1 : 19 - 27

Zingen : Psalm 119 : 8
119 : 4,5
119 : 6

Jakobus 1

1 Jakobus, een dienstknecht van God en den Heere Jezus Christus; aan de twaalf stammen, die in de verstrooiing zijn: zaligheid.

2 Acht het voor grote vreugde, mijn broeders, wanneer gij in velerlei verzoeken valt;

3 Wetende, dat de beproeving uws geloofs lijdzaamheid werkt.

4 Doch de lijdzaamheid hebbe een volmaakt werk, opdat gij moogt volmaakt zijn en geheel oprecht, in geen ding gebrekkelijk.

5 En indien iemand van u wijsheid ontbreekt, dat hij [ze] van God begere, Die een iegelijk mildelijk geeft, en niet verwijt; en zij zal hem gegeven worden.

6 Maar dat hij [ze] begere in geloof, niet twijfelende; want die twijfelt, is een baar der zee gelijk, die van den wind gedreven op- en nedergeworpen wordt.

7 Want die mens mene niet, dat hij iets ontvangen zal van den Heere.

8 Een dubbelhartig man [is] ongestadig in al zijn wegen.

9 Maar de broeder, die nederig is, roeme in zijn hoogheid.

10 En de rijke in zijn vernedering; want hij zal als een bloem van het gras voorbijgaan.

11 Want de zon is opgegaan met de hitte, en heeft het gras dor gemaakt, en zijn bloem is afgevallen, en de schone gedaante haars aanschijs is vergaan; alzo zal ook de rijke in zijn wegen verwelken.

12 Zalig is de man, die verzoeking verdraag; want als hij beproefd zal geweest zijn, zal hij de kroon des levens ontvangen, welke de Heere beloofd heeft dengenen, die Hem liefhebben.

13 Niemand, als hij verzocht wordt, zegge: Ik word van God verzocht; want God kan niet verzocht worden met het kwade, en Hij Zelf verzoekt niemand.

14 Maar een iegelijk wordt verzocht, als hij van zijn eigen begeerlijkheid afgetrokken en verlost wordt.

15 Daarna de begeerlijkheid ontvangen hebbende baart zonde; en de zonde voleindigd zijnde baart den dood.

16 Dwaalt niet, mijn geliefde broeders!

JAKOBUS 1 : 25

17 Alle goede gave, en alle volmaakte gifte is van boven, van den Vader der lichten afkomende, bij Welken geen verandering is, of schaduw van omkering.

18 Naar Zijn wil heeft Hij ons gebaard door het Woord der waarheid, opdat wij zouden zijn [als] eerstelingen Zijner schepselen.

19 Zo dan, mijn geliefde broeders, een iegelijk mens zij ras om te horen, traag om te spreken, traag tot toorn;

20 Want de toorn des mans werkt Gods gerechtigheid niet.

21 Daarom, afgelegd hebbende alle vuiligheid en overvloed van boosheid, ontvangt met zachtmoedigheid het Woord, dat in [u] geplant wordt, hetwelk uw zielen kan zaligmaken.

22 En zijt daders des Woords, en niet alleen hoorders, uzelfen met valse overlegging bedriegende.

23 Want zo iemand een hoorder is des Woords, en niet een dader, die is een man gelijk, welke zijn aangeboren aangezicht bemerkt in een spiegel.

24 Want hij heeft zichzelf bemerkt, en is weggegaan, en heeft terstond vergeten, hoedanig hij was.

25 Maar die inziet in de volmaakte wet, die der vrijheid is, en daarbij blijft, deze, geen vergetelijk hoorder geworden zijnde, maar een dader des werks, deze, [zeg ik,] zal gelukkig zijn in dit zijn doen.

26 Indien iemand onder u dunkt, dat hij godsdienstig is, en [hij] zijn tong niet in toom houdt, maar zijn hart verleidt, dezès godsdienst is ijdel.

27 De zuivere en onbevleete godsdienst voor God en de Vader is deze: wezen en weduwen bezoeken in hun verdrukking, [en] zichzelf onbesmet bewaren van de wereld.

THEMA: HOREN EN DOEN

Verleden week hebben we gelet op het eerste gedeelte van het ons voorgelezen schriftgedeelte. Inzonderheid op het gevaar dat altijd de mens, sterveling, de dwaze sterveling omringt, van binnenuit en van buitenaf. Dat die mens dat Woord als een object ziet. Dat de mens dat Woord bestudeert. Dat de mens alles doet om te weten te komen: Wat betekent het, wat kan het betekenen, zonder er erg in te hebben dat dat Woord persoonlijk gericht is. Dat dat Woord óns ondervraagt, óns aanwijst.

En vooral ook een gevaar dat de prediker altijd bedreigt. Dat hij vergeet dat het Woord hem persoonlijk geldt en aanspreekt. Dan kan de waarheid rechtzinnig zijn, het betoog kan boeiend zijn, en tóch - ik weet wel, dat weet God alleen - dat ergens wij dat Woord 'behandelen'. En als wij zo tegenover dat Woord staan - en dat gebeurt in dit leven, ik heb dat ter illustratie genoemd van David: Hij weet de waarheid wel, hij spreekt een rechtvaardig oordeel uit over die goddeloze man, die dat kwade stuk had gedaan, door dat oilam van die arme mensen weg te nemen, het is allemaal in orde. Het is naar het Woord van God, dat hij dat zegt. En tóch, in dat spreken, hoewel waarheid, is het Woord nog steeds 'object'. Totdat de ware betekenis van het Woord begint door te dringen: Gij zijt die man. Nu is het opeens anders. Nu is het niet alleen een spreken náár het Woord - wat hij in die tijd best gedaan zal hebben - en een verklaren ván het Woord, maar het is een buigen en vallen vóór dat Woord, in de betekenis: Ik heb gezondigd en gedaan dat kwaad was in Uw ogen. En deze dingen zijn mede verborgen of geopenbaard in het gedeelte wat wij nu met elkaar overdenken. Dat wij dat Woord toch niet zouden beschouwen als een object, het ene commentaar op het andere stapelende, zonder dat wijzelf de aangesprokene zijn. Want dan is misschien iemand die misschien heel weinig weet dichter bij de werkelijkheid, in het besef van, dat Woord geldt míj, als iemand die uren en dagen verdiept zit in de waarheid en toch persoonlijk niet aangesproken wordt. En, dan kan je zeggen, nou ja - als het gaat om het ambtelijke - als die man de waarheid maar spreekt. Dat is ergens natuurlijk waar, dat wil ik niet ontkennen, maar toch heeft het vaak ook z'n weerslag in de prediking. Het is altijd zo mooi, zo gepast, zo klaar. Je hoeft geen aanmerking te maken op de manier van uitleggen, op de tekstverdeling, op de

JAKOBUS 1 : 25

lengte, op de climax in de preek, en tóch, het gaat erom, Paulus zegt - en dat is toch een groot voorrecht - dat hij mag vertroosten, waarmee de Heere hem vertroost. En dat hij ook iets mag weten van de verzoeking en de ellende waar de hoorders zich in bevinden kunnen. Om daarmee een open oog te krijgen, al naar de mate de Heere dat schenkt, voor de nood en de uitkomst in ons leven.

Goed, we hebben gehoord dat dat Woord, als het ware, geplant wordt, samengroeit in dat mensenleven, en dat laat ik nu verder rusten.

We gaan verder.

Want dan zegt hij: "Zijt daders des Woords en niet alleen hoorders".

Daar heb je het weer, kort samengevat, wat je ook in de Evangeliën meer dan eens tegenkomt. Dat de Heere Jezus zegt: Ja, het komt hier op neer, niet die het zéggen, maar die het dóén. Want als iemand zegt: Zalig is hij die brood eet in het koninkrijk Gods, dan zegt de Heere Jezus: Zalig is hij die daar doet de wil Mijns Vaders, die Mij gezonden heeft. Want niet een ieder die tot Mij zegt: Heere, Heere, zal ingaan in het koninkrijk Gods, maar die daar doet de wil Mijns Vaders, Die in de hemelen is.

Waarbij zal ik dan degene vergelijken, die het Woord hoort en niet doet? Hij is gelijk aan een bouwer, die op het zand bouwt. U kent de geschiedenis.

Meester, zie hier Uw broeders en Uw zusters en Uw moeder. Dát is Mijn moeder en Mijn broeder en Mijn zuster, die daar doet de wil Mijns Vaders, Die in de hemelen is.

Daar hebt u weer dat aspect.

Daarom, zijt daders des Woords. Want het koninkrijk Gods is niet gelegen in woorden, maar in kracht. En niet alleen hoorders. Want dan bedriegen we onszelf. Dan zijn we 'be-schouwers'. Een 'beschouwend' horen.

Ja, dat is ook altijd weer een zaak die aan de orde is. Nu kan je vele kanten uit denken en dat doe ik nu niet, want ik wil weer tot de kern komen, zo God wil, deze avond.

Maar, je zegt ja, je hebt ontzettend veel mensen die voor de waarheid zijn. Maar wat zegt dat? Ik moet er in mijn hart altijd een beetje om glimlachen, ik begrijp de bedoeling wel, maar ..... Ja, de oude waarheid toegedaan; voorstander van de oude waarheid. Maar, wat zegt dat nu? Ik heb het idee dat het echte voorstanders van de 'oude' waarheid zijn. Niet van de 'lévende' Waarheid, die ons bij de keel grijpt, die zegt: Hé, ouwe schelm, moet je je daar nu weer mee bezig houden, met die oude waarheid? Het is de níeuwe Waarheid, die vandaag nog springlevend is. Ik denk vaak aan iets stoffigs, aan stoffige boeken, weet je wel, daar ben ik het mee eens. Van vóór 1600. Zoiets, weet je wel. Daar zit altijd dat duidelijke gevaar in, zeker als dat nog gestimuleerd wordt, zeker als dat op een manier tegemoet wordt getreden van: 't Is wel uitwendig, maar het is toch .... ja, een wonder, hoor.

Nee, dat alles wordt afgesneden door het Woord: Daders des Woords en niet alleen hoorders. Want dan bedriegen we onszelf met ijdele overleggingen. Met andere woorden, we koesteren een hoop waar geen grond voor is. We koesteren voorrechten die eenmaal tegen ons getuigen. Want wie niet heeft, van die zal genomen worden wat hij heeft.

"Zo iemand nu een hoorder is van het Woord en niet een dader, die is een man gelijk,

JAKOBUS 1 : 25

welke zijn aangeboren aangezicht bemerkt in een spiegel; want hij heeft zichzelf bemerkt, en is weggegaan, en heeft terstond vergeten, hoedanig hij was."

Jakobus gebruikt een beeld. Het beeld van een spiegel. En nu zegt hij: Als iemand nu alleen een hoorder is en niet een dader, dan lijkt hij op iemand die ergens naartoe gaat en even in de spiegel kijkt, even gauw een kam door z'n haar haalt, of misschien wel langdurig staat te kammen, al naar gelang z'n aard is; en die zegt: Nou, zo kan het wel, ik zie er aardig uit; en die dan weggaat; en denkt aan waar hij naartoe moet of bezig is met het onderwerp wat aan de orde zal komen.

In ieder geval, Jakobus bedoelt hiermee, een weinig indrukmakende handeling.

Weliswaar een handeling die niet helemaal buiten je omgaat en op de een wel wat meer indruk maakt dan op de ander, omdat de een misschien nog steeds het oude versje door het hoofd speelt:

'Wie telkens in de spiegel ziet,
en zich met schoonheid vleit,
beseft de ware schoonheid niet,
maar jaagt naar ijdelheid.'

en de ander, die daar geen erg in heeft, die probeert er zo voordelig mogelijk uit te zien en wat langer werk heeft; hier een puistje, daar een haartje, enz., totdat hij zegt: Nu ja, zo kan het wel, hè? en hij gaat verder.

Zo, zegt Jakobus, is nu een mens, die het Woord alleen hóórt en die zichzelf in het gezicht kijkt, die zijn aangeboren aangezicht ziet.

Nogmaals, ik breid het wat uit, omdat ik weet - dat wist Jakobus natuurlijk ook wel - misschien hadden ze toen niet zulke mooie spiegels en misschien waren de mensen wat makkelijker als nu, dat weet ik niet, ik breid het wat uit.

Ik zou hier ook nog bij willen betrekken diegene die met grote nauwkeurigheid zegt: Ai, hier zie een akelig steenpuistje of ik heb een akelig ditje of datje en die misschien een beetje poeder erop doet, een beetje zalf, zodat het niet zo opvalt; of iemand die in de dadelijkheid even kijkt en zegt: Tjoh, ik zie er toch niet voordelig uit, ik zie er wel een beetje beroerd uit. Dat hoort er ook allemaal bij. Want allemaal zien ze hun aangeboren aangezicht. Het is ergens bekend wat ze zien. Het bevalt meer of minder. Maar het is een aangeboren aangezicht.

Nu, zo iemand heeft dan zichzelf meer of minder gadeslagen, opgemerkt, en die gaat weg en heeft er verder geen erg in. Misschien 's avonds als hij thuiskomt dat man of vrouw zegt: Zit je haar allang zo? O, zit het niet goed? Nou ja, ik heb het wel goed gedaan, toen ik wegging. Dat misschien nog wel, maar verder is dat eigenlijk een weinig indrukmakende gebeurtenis geweest.

Zo, zegt Jakobus, is nu een mens, die het Woord hoort en niet doet. Bij wie het geen verdere betekenis heeft, gevolgen heeft, invloed heeft.

Wij spreken wel eens - dat weet u, dat is een bekend spraakgebruik - over 'de spiegel van de wet' en dan wordt daarmee bedoeld, dat als een mens nu in de wet als in een spiegel kijkt, dat hij er dan achter komt hoe hij er eigenlijk aan toe is. Dat het allemaal niet zo mooi is. Toch moet je dat ook weer in zijn betrekkelijkheid durven zien. Waarom? Ik weet wel, die wet is een hele goede spiegel, maar als je nu je eigen gezicht daarin ziet en niet het gezicht van God, ja, dan kan je wel eens even schrikken: Dit zit niet goed; dat zit niet goed; m'n haar zit niet goed; hier zit een akelig puistje; daar zit een plekje; hoe werk ik dat weg?

JAKOBUS 1 : 25

Maar dan is het nog helemaal niet gezegd, als een mens dan op deze wijze in de spiegel van de wet kijkt, dat hij dan komt tot de rechte kennis van zichzelf.

Want, dat weet je ook uit de Bijbel, over het algemeen, in die tijd van de omwandeling van de Heere Jezus op aarde - zo is het ergens nóg - dan keken die mensen in de wet, vormelijk, naar hun eigen gezicht, en dan zeiden ze: Ja, dát kan nog iets beter, een beetje meer oogschaduw; daar nog een beetje bleek, een klein beetje rood maken nog; nu ja, zo gaat het wel.

"Meester, wat ontbreekt mij nog? Al deze dingen heb ik onderhouden van mijn jeugd aan." Natuurlijk, er waren er bij die niet helemaal rustig waren, die toch nog graag een extra verzekering hadden, ook van die vreemde Rabbi van Nazareth, dat het wel goed met hen zat. Zoals Nicodemus, onder andere.

Maar over het algemeen genomen was dat kijken in die spiegel echt niet zo indrukwekkend. Natuurlijk, ze zagen misschien wel: Ik ben niet voor filmster in de wieg gelegd, mijn neus - de mijne ook, een beetje een indianen-neus, of een joden-neus, zeiden ze vroeger al tegen me - had iets anders gekund. Maar ja, goed, kijk eens, er is geen mens volmaakt; volmaakte mensen zijn er niet; en als ik kijk hoe die man er uitziet, ja, da's erg hoor, die heeft zo'n gezwel aan z'n gezicht hangen, en die heeft een kunstneus.

Nu ja, kijk, als je dat nu overbrengt op de praktijk van het leven, dan functioneert dat op die manier, dat ze zeiden: Kijk, wij doen ons best en we weten dat we natuurlijk wel eens een slippertje maken, tekortkomingen. Maar, God is toch ook barmhartig en genadig. Dus blijft er niets anders over dan dat wij hopen en geloven dat God ons, wat er ontbreekt, genadig wil vergeven. Alleen, en dat was een grote zorg, als de balans maar net doorslaat naar de goede kant. Kijk, als je zo'n stukje goed bent en je hebt zo'n emmer vol met gebreken, jaaa, wat zal God dan doen? Dan ziet het er niet best voor je uit in de toekomst. Maar, kijk, als nu maar de goede, de positieve dingen de overhand hebben, nu dan mag je toch wel rekenen dat de Heere God in de hemel, die zo barmhartig is en genadig, dat Hij de rest vergeeft.

Kijk, je kunt natuurlijk zeggen: Ja, die spiegel van de wet! Een mens moet maar eens op Sinaï geweest zijn, eer hij op Golgotha komt.

Dan zou je kunnen zeggen: Ja, ís dat nu echt zo? Honderdduizenden mensen hebben de wet gehoord en ze waren vreselijk bang, ze stonden te rillen en te beven bij de Sinaï. Maar kun je nu ontdekken dat die mensen nu rechte zelfkennis hebben opgedaan? Welnee, angst! Benauwdheid! Ze denken: Jongens, de wereld vergaat, straks dan worden we hier allemaal door de bliksem getroffen. Donder en bliksem en het geluid van een sterke bazuin en de berg beefde en rookte. Toen zeiden ze: 't Is beter als God maar met Mozes spreekt, want dat kunnen wij niet verwerken.

Nu zou je zeggen, als mensen ooit dicht bij de openbaring van de heiligheid, de majesteit en de rechtvaardigheid Gods verkeerd hebben, dan waren het die mensen. En toch .... het volk, als het een beetje lang duurt - het klinkt gek, maar een mens raakt overal aan gewend, aan de donders en bliksemen en hellevlammen waar sommige predikers hun gehoor op trakteren en mee bezig houden, een mens raakt overal aan gewend - dan lees je, na verloop van tijd: Ja, wat er met die man Mozes aan de hand is, God mag het weten, maar het is nu al zo lang geleden; en het volk zat neder om te eten, om te drinken en om te spelen. Vlakbij die berg! Nu kun je jezelf natuurlijk verbeelden, dat je zegt: Ja

JAKOBUS 1 : 25

maar, zo zou ik niet zijn, ik zou me geen raad weten. Ja, dat kan je dénken. Maar als wij erbij geweest waren, was het met ons ook zo geweest.

Wat voor blijvende indruk heeft dat nu gemaakt?

Ik zeg dat expres, want ik heb daar veel mee te maken gehad. Mensen, die als het over het werk der bekering ging, buitengewoon veel nadruk hebben gelegd op de majesteit van God. Dat wil ik niet wegcijferen. De ene mens heeft daar meer mee te maken gekregen dan de ander. Obadja zal niet meegemaakt hebben wat Jesaja meemaakte toen hij dat hemelgezicht kreeg en toen hij riep: Wee mijner, ik verga; ik ben een man van onreine lippen. Dus dat is onderscheiden. Maar toch, je moet er voorzichtig mee zijn. Omdat je merkt, een mens gaat met de wet, met de waarheid en de leugen, allebei, de verkeerde kant uit, omdat hij een zondaar is, een mens is. En wat wij dan voor onmogelijk houden, dat je zegt, die mensen stonden eerst te trillen op hun benen en die waren benauwd en nu zijn ze aan het dansen en aan het hossen om een gouden kalf. Dat is toch wel een bijzonder slecht volk, want een normaal mens zou dat toch niet doen? Die zou elke keer met een schuin oogje naar die berg kijken en denken: Tjonge, tjonge, zou dat weer gebeuren, die bliksemen en die donderslagen?

Maar de praktijk leert dat het is zoals ik u nu zeg, op grond van het Woord van God. Dus, dat betekent, een hoorder van het Woord, die geen dader is, die moet je je niet voorstellen als altijd zo'n oppervlakkig mens, die met de wet afgerekend heeft. Nee. Maar die moet je je voorstellen als iemand die het misschien wel hoog opneemt met de wet en die, net als de Israëlieten tot verschillende keren toe hebben gezegd, geroepen, als uit één mond: Alles wat de Heere zegt, dat zullen wij doen. En dat men toch een hoorder is en geen dader. En dat het toch allemaal blijft bij wat schrikreacties en wat angsten, maar verder .... nee, verder gaat het zo niet. Een zekere gewichtigheid. Men heeft eigenlijk, zou je zeggen, op een oppervlakkige, joodse manier, zijn aangeboren aangezicht bemerkt. En dat is nog niet zo beroerd. Als wij het op die manier bekijken - en zo bekijken we het - als het volk Israël, dan moet ik zeggen: Heb ik het dan zo slecht gedaan? Heb ik het nu zo slecht gedaan? Kijk eens naar die, die ligt in de goot; die, die zit daar in die tent; die ..... En dat het toch blijft bij je eigen aangeboren gezicht, waar ik het me eens ben, want ik ben mezelf toegevalen. En nu zie ik wel een wratje hier of daar, maar daar is nog wat aan te doen.

Nu, dat is arm eigenlijk. Vooral mensen die dan zo krankzinnig dwepen met iets. En als dan de wet dit en de wet dat en een mens is murw en een mens weet geen raad. Je moet goed begrijpen, ik sla hier geen palen en perken, want de Heere kan alles gebruiken. Huntington gaat misschien wat ver in zijn boekje: 'De wet, een regel of een raadsel voor oude vrouwen en blinde wachters'. Hij noemt het 'de strikken des doods, waar de wijzen van zullen afwijken'. Maar dat laat ik rusten.

Voel je wat Jakobus bedoelt? Als dat maar enigszins duidelijk is.

Die hoorders, dat moet je niet buiten de deur zoeken. Daar moet je niet een voorstelling van maken van 'het ene oor in het andere oor uit'. Nee, dat kunnen hele ernstige mensen zijn, hele principiële mensen, mensen met een beginsel, mensen met een strijd, maar die toch altijd zichzelf in de spiegel zien. En soms loopt het fout. Ja, dat kan ook. Dat een mens in de spiegel kijkt en dat hij zo verschrikkelijk ziek en akelig wordt dat hij zijn verstand verliest, wanhopig wordt. Dat kan ook. Hij kan ook in die spiegel kijken, dat hij

JAKOBUS 1 : 25

zegt: Ja, als het nu zo is, laat ik nog maar wat genieten van het leven, want ik krijg het toch niet voor elkaar en ik heb er geen zin in om zo te leven; dat hij er een grote schop tegen geeft en dat hij zegt: Ik ben die ik ben, ik ben van mezelf en ik maak het wel uit.

En je kunt in de spiegel kijken, dat je zegt: Tjoh, dát kan iets beter, dát kan iets anders, enz. enz., dat je een vroom mens bent.

Het heeft op al die mensen een zekere uitwerking. Dat 'alleen maar hoorder zijn' moet je echt niet zo omschrijven als 'oppervlakkige mensen' - 't hoort er ook bij - maar je moet dieper gaan, anders is dat Woord eigenlijk weer 'objectief': Ja, dat is in de Bijbel een mooie uitspraak, hoe zou dat precies zitten? En dat ik gewoon er aan voorbij leef en de duivel helpt een handje, om niet in de invloedssfeer van het Woord van God te komen en van Zijn Heilige Geest. Want daar kan ik toch niet zo goed tegen, dan word ik toch boos, Gods Woord, Gods ware Woord,

Nu, dat heeft voor mij altijd de rem gevormd. Je weet wel, je kunt - en dat heb je ook in de praktijk - wetten maken in de kerk, reglementen. De een heeft zulke reglementen, de ander heeft andere reglementen. Voor een hoop mensen zou dat een uitkomst zijn. Ik heb daar weleens strijd mee gehad. U zult denken: Jij, jij staat er naast. Nee, eerlijk niet. Je moet niet denken dat ik de wijsheid in pacht heb, ik heb er wel strijd mee gehad. Vooral als jongere mensen met zoiets aankomen en zeggen: Ja, het zou toch eigenlijk makkelijk zijn als je wist waar je je aan te houden had. Begrijp je? Dat je dat exact kon weten. Dat er desnoods een bepaling gemaakt wordt. Kijk, als de kerkeraad nu eens een bepaling uitvaardigt en ze hangen dat neer of dat wordt gestencild of achter in de kerk: Dat je zonder hoed niet binnen mag komen, bijvoorbeeld. Dan weet je waar je je aan te houden hebt. Ik vind dat nog niet zo gek. Dat geeft een stukje gemak. Laten we eerlijk zijn. En als de kerk uitmaakt dat je geen televisie mag hebben, bijvoorbeeld, of geen radio mag hebben of dat je naar de Reformatorische school toe móét. Kijk, als ze dat nu zeiden, dat zou makkelijker zijn. Kan je begrijpen dat ik daar wel eens strijd mee gehad heb? Op dit ogenblik niet. Wat een ander doet moet hij zelf weten. En dat geldt zelfs ook in een kerk, want een prediker is onderworpen, als het goed is, aan de kerkeraad.

Maar, ik kan het niet. En dit is geen zaak dat ik daarmee bang ben dat die of die dan weggaat. Welnee. Ik zie jullie er misschien wel voor op aan dat je zegt: Om nu daarom weg te gaan, dat doen we maar niet; dan maar dit en dan maar dat. En misschien zouden er enkelen zijn die zeggen: Nu, dan word ik maar Hervormd, daar zijn die mensen wat die dingen betreft iets meer in de tijd waarin wij nu leven en daar wordt over zulke dingen niet gesproken; laten we hooguit zeggen, als ze een goede leraar hebben, dan waarschuwt hij tegen het misbruik, maar ....

Ik kan het niet!

En niet voor de mensen, maar voor God niet!

Ik raap daar een draad mee op die God bij mij persoonlijk in de grond geboord heeft. Anders kan ik ter verdediging haast niet aanvoeren. Ik weet dat het ter helle voert met álles, met heel de godsdienst, met of zonder televisie, met of zonder hoed.

Ik weet - en als jullie het niet weten, je kunt het veroordelen en zeggen, nou man, daar ben ik het helemaal niet mee eens, moet je weten, ik wil er ook niet over twisten - ik kan het niet meer oprapen! Het is me onmogelijk!

En dan kunnen ze zeggen: Dat is nu hét punt bij jou. Dat kan best zijn. Ik kan het niet. Als

JAKOBUS 1 : 25

ik het doe, dan kies ik welbewust voor een hoorder des Woords, zonder daad. Dat haal ik niet naar me toe. Bewust! Niet onbewust, maar bewust! En al zou het nog zo goed gaan en al zou ik een heleboel degelijke mensen op mijn hand krijgen, het was afgelopen. Ik zou u niet meer dat Heilig dierbaar Evangelie van Gods genade kunnen verkondigen. En als je denkt, is dat niet een beetje Antinomiaans? Ik draai het om: De hele meute is Antinomiaans van geboorte; wij ook!

Maar die doortrapt gemene godsdienst met al z'n reglementen en complimenten, die is voor mij het meest Antinomiaans. Omdat men elkaars aangeboren aangezicht in de spiegel beschouwt. Daarom! Omdat het op een dwaalspoor leidt. Daarom!

En dan zeg ik, dan is het niet zomaar, zomaar, dat ik hier ben, hoor. Moet je goed begrijpen, om te zeggen van, waarom ben je niet dit of dat? Nee, het zou misschien allang vastgelopen zijn. Ik weet het niet, maar ... Je moet een mens eens aantasten in zijn waardige godsdienst, dan moet je eens kijken wat er gebeurt. Als je een keer zegt: Hou alsjeblieft op met al dat gerotzooi, dat heeft niets te betekenen.

Je moet daar niet uit concluderen dat ik vóór dit ben of vóór dat. Dan begrijpen we elkaar niet. Het gaat om het uitgangspunt, om de lijn. En ik vind dat zo lastig - voor mezelf hoor, dat vind ik van mezelf een gebrek - ik kan dat niet overbrengen; ik kan dat niet laten verstaan. Sommige mensen zeggen wel eens: Ja joh, maar jij bedoelt het wel goed, maar de mensen, die vatten het verkeerd op, of, de mensen die maken er misbruik van. Die willen mij een beetje in bescherming nemen. Die zouden dolgraag willen, al was het maar eens in het jaar, op oudejaarsavond of zo, uit een ander vaatje tappen. Dat de mensen goed weten dat jij wel goed zit. 'Het zit niet in de dominee, hoor, die is ernstig genoeg; nee, die neemt het zo licht niet op; maar ja, die mensen, dat zootje wat erbij zit, die trekken zich nergens wat van aan; zo komt het; je moest die man eigenlijk beklagen; maar als je hem zelf in zijn hart kon kijken, dan zou je zeggen: Het is een goeie man.'

Nu, dan komt daar nog dat laatste restje bij - laten we maar eerlijk zijn, dat leeft in mijn hart ook, daarom kan ik het vertellen, anders zou ik het niet kunnen vertellen - van mee te willen tellen, de eer van anderen. Dat zit er ook bij. Je zou toch graag willen, al zit je niet in hetzelfde kerkje - kijk, dat de Gereformeerden nu een hekel aan je hebben, dat is te begrijpen en dat die lichte Hervormden een hekel aan je hebben, dat is ook te begrijpen, maar dat ze uit de andere hoek hun hoofd voor je omdraaien, dat moet toch eigenlijk niet zo zijn. Dat knijpt ergens, dat voel je wel aan. Het zou toch veel mooier zijn als die mensen zeggen: Joh, kom bij ons ook eens een keer preken, in de week. En als dan de mensen nog zouden zeggen: Ja, we kunnen er niets van zeggen. Dat hebben we nooit gedacht, dat die Overduin zo'n waarheid bracht. Dan is het helemaal klaar.

Ik noem het met een lachend gezicht misschien nu, maar als je wist wat een strijd en wat een narigheid, maar ook wat een arbeid van de Heilige Geest daar nu mee gemoeid is. Dat ik er om lach dat komt omdat ik om mezelf lach. Maar niet omdat ik dit allemaal zo eens even uit m'n mouw schud. Hier heb je voer voor psychologen, of hoe je het ook noemen wilt. Zo niet!

Nee, het is in de praktijk van het leven geworteld en die het weet die weet het. Maar die kan het alleen maar van God weten, want vanuit jezelf kom je er nooit achter hoe de vork in de steel zit. Want dan blijft de mens met de grootste ongerechtigheden, met zijn mooie pakkie aan, toch nog zichzelf handhaven. Voor de oude waarheid en hij neemt het niet zo makkelijk op.

JAKOBUS 1 : 25

Nu gaan we eens verder kijken.

"Maar die inziet in de volmaakte wet."

Wat is dat dan?

Het lijkt wel - ik zeg niet dat het zo is, uitlegkundig, al vaar ik misschien een beetje een eigenaardige koers, maar zo ver ga ik niet. Ik zeg niet dat er hier staat: Ja, die andere spiegel dat is die ón-volmaakte wet. Het lijkt er wel een beetje op, dat zult u me toestemmen. Je zou kunnen zeggen: Die inziet in een wet; hij zichzelf bemerkt; die vergeet. Maar die inziet in de vólmaákte wet, daar zit het goed.

Nu, daar zit inderdaad wat in. Maar ik hoop het uit te mogen leggen, want het is geen eenvoudige tekst.

Als je nu in de Statenbijbel kijkt, dan merk je, dan zeggen ze, die volmaakte wet dat is het Evangelie, de leer van het Evangelie. Paulus noemt immers op een bepaalde plaats ook het geloof 'de wet'. Daar zegt hij: De wet des geloofs. Dat zou je ook kunnen vertalen met de 'leer' des geloofs. Dus dan betekent dat een blijven en een inzien in het Evangelie.

Daar ben ik het mee eens.

Nu wil ik dat niet klakkeloos napraten, ik noem het alleen.

Als je nu Calvijn neemt, dat is mooi - ik geeft maar een tip, hoor, want ik weet het ook allemaal niet meer uit mijn hoofd - die zegt: Die wet, dat is de leer. Daar heeft hij ergens ook gelijk in, want wij denken bij wet altijd aan de tien geboden, maar in het Oudtestamentisch spraakgebruik heeft het woord 'wet' een veel bredere aanduiding. Daar zou je gelijk al de vijf boeken van Mozes onder kunnen verstaan. En je kunt het Oudtestamentisch gezien nog breder vertalen en dan onder 'wet' verstaan de Bijbel, zoals die tot op dat moment bekend was onder de mensen.

Dus in dat licht gezien is het zeer terecht dat Calvijn ook zegt: Die volmaakte wet en het dóén daarvan, dat wil niet zeggen dat de gelovigen alle geboden tot de volmaaktheid onderhouden kunnen, want dat kunnen ze niet. De catechismus zegt toch ook: De allerheiligsten hebben slechts een klein beginsel van die voorgestelde gehoorzaamheid. Je zou zeggen, Calvijn is dan echt troostrijk in die zin dat waar wij onwillekeurig denken: Ja, die volmaakte wet en om daar dan bij te blijven en geen hoorder maar een dader te zijn van het werk, dat grijpt me aan. En als je dan hoort, zoals Calvijn dat dan noemt: Dat is het omhelzen van het Woord van God. Het heeft ook met het leven te maken. Natuurlijk. Maar dat is vol gebrek. Dat is niet volmaakt. Maar er is de begeerte om niet naar één, maar om naar alle geboden Gods te leven. Maar de klemtoon valt op die hartelijke omhelzing van het Woord van profeten en apostelen, van de reine leer der zaligheid.

Nu zijn er ook die op een ietwat - naar mijn gevoel - werkheilige manier zeggen: Nou ja, dit is gewoon de tien geboden. Dat is de volmaakte wet, die Jezus ook in de bergrede hanteert. En er staat toch niet in de bergrede dat wij dat niet kunnen doen. Integendeel. Doe dat. Leef daar naar. Niet naar die vorm. Naar die vorm is niet genoeg, want je gerechtigheid moet overvloediger zijn dan die van Farizeeërs en Schriftgeleerden. Dat was vaak maar een vorm. En dat heeft de Heere Jezus ook bestraft. Het moet écht zijn. Liefde!

Ja, daar zit ook waarheid in.

JAKOBUS 1 : 25

Alleen, mij bekruipt het gevoel dat men een beetje te hoog grijpt. Ik vind het dan geen taal meer van een arme zondaar, zoals men dat dan noemt - hoewel, daar moet je ook mee uitkijken, maar ik zeg het ter verduidelijking.

U zegt: Ja man, daar schiet ik niet zoveel mee op, wat die zegt en wat die zegt. Nu ja, ik heb het maar genoemd. Ik bedoel, als je bij de verklaring, die ik hoop te geven, zegt: Ja, maar daar ben ik het toch helemaal niet mee eens. Dan moet je maar denken, Calvijn die zegt het precies zoals ik dat denk, of de kanttekeningen, of die. Het gebod van de Heere is zeer wijd

Wat is die volmaakte wet?

Nu, laat mij nu eens zeggen: Gewoon, de tien geboden.

Ja, dat zeg ik expres zo.

Het Woord van God. Ja, natuurlijk, het Woord van God ook. Dat is nog beter. Maar in dat Woord van God staan ook de tien geboden, wat wij wel noemen 'de eeuwigdurende wet'. Ja, maar Luther zegt toch dit en Kohlbrugge zegt dat en Paulus zegt toch zo over die wet?

Dat laten we allemaal eens even rusten. Anders wordt het een beetje verwarrend misschien.

De wet.

Ja, die is volmaakt. Dat weet je. Het getuigenis des Heeren is volmaakt, bekerende de ziel. Maar ja, je voelt, dat wringt ergens, want vast denkt de een of ander nou zoveel ....; ik zeg juist altijd, die dominee moet meer de wet preken; dus ik kan niet begrijpen dat hij nu juist zegt: Ja, maarre ..., laten we nu eerst maar eens aan de tien geboden denken. Dat komt, dat ik het zo zeg, ik heb dat nooit los van elkaar kunnen zien, een tegenstelling. Daar heb ik moeite mee, persoonlijk. Ik kan het van een ander verstaan, van schrijvers, noem maar op. Best wel. En misschien bedoelen ze het nog véél beter dan ik het bedoel. Ik heb het ook niet altijd zo gezien, maar allengs iets van gezien. Dat die tegenstelling wet en Evangelie er natuurlijk wel is. Dat kan je bij Paulus merken: Genade - Wet. Gijlieden die onder de wet wilt zijn, hoort gij de wet niet? En weet je niet dat zovelen als er uit de werken der wet zijn, die zijn onder de vloek, want er is geschreven: Vervloekt is een iegelijk die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet om dat te doen. Dat is me toch wel een tegenstelling, of niet? Ik kan die gedachtenconflicten best begrijpen en misschien - ik beschuldig me altijd dat ik het weer te moeilijk gezegd heb, hoewel dat niet mijn bedoeling is, want ik ben niet zo beslagen als u misschien denkt. Maar ik zou toch gaarne u deelgenoot willen maken van de gedachten des harten.

Als we nu nog eens terugkeren naar de Sinai. Die Sinai, daar kwam God op neder om zijn wet op Horeb te geven.

'Mijn ziel, herdenk met heilig beven,
hoe God, met majesteit bekleed,
Zijn wet op Horeb heeft gegeven.'

Je weet ook dat om die berg moesten palen geslagen worden. Want wie die berg aanraakt, al was het een dier, die moest gedood worden. Zo erg.

Dat heeft wat te betekenen.

JAKOBUS 1 : 25

Dat heeft dit te betekenen: Nu stonden er palen om die berg en toen zijn ze later een gouden kalf gaan maken en een groot feest hebben ze op poten gezet, maar als dat nu niet gebeurd was dan waren er misschien een heleboel geweest die zouden gezegd hebben: - toen die ergste donderslagen weg waren en die rook, ja, die rook hing er nog wel - Ga je mee, eens kijken? Daar, wat zou daar nu in zitten? In die wolk? Zou Mozes daar nu nog zijn? Vandaar dat Mozes in opdracht van God verschillende keren heeft gezegd: Kijk uit, mensen, kijk uit met die berg. Want er staan niet voor niets palen om. Dat was dus verboden terrein. Want de onthulling was nog niet gekomen. Het was nog de oude bedeling van de schaduwen en de ceremoniën. Daarom was er niet dat dóór-zicht in de genade.

Daar komt nog iets bij.

Ik heb gezegd, de instelling van het volk was deze: Al wat de Heere zegt dat zullen wij doen. Maar, die palen stonden er. Het was als het ware net alsof God zeggen wilde: Jongens, als jullie dat denken, zoals jullie nu Mijn wet opvatten, zoals jullie dat nu allemaal hebben aangehoord en gezien, als je zo komt, dan ben je er bij, dan ga je eraan, daar kom je niet levend onderuit. Ik zal palen erom heen slaan. Dat is, met eerbied gesproken, alsof God zei: Ik geloof jullie niet, Ik kan jullie, goedwillende mensen en mensen van goede wille, niet verdragen op Mijn heilige berg. Dan sla Ik je dood. Zo leek het er op. Dat zijn we met elkaar eens, hoop ik.

En dat werd zo ingescherpt dat als er per ongeluk een rund doorheen zou breken: Weg. "Wie klimt de berg des Heeren op, die heilige, die rechtvaardige God?"

Je leest ook van Mozes, dat hij zeer bevreesd en bevende was bij die majesteitsopenbaring op de Sinaï.

Maar nu iets eigenaardigs.

Na verloop van tijd moet Mozes Aäron, Nadab en Abihu en zeventig oudsten ook meenemen - ik noem maar een paar momenten - die berg op. Niet zo hoog als Mozes geweest was. Ze moesten ergens halt houden. En toch, er staat van geschreven, dat nadat Mozes bloed gesprengd had, enz., gingen ze die berg op met die oudsten en zij zagen de God van Israël en onder Zijn voeten als een werk van saffierstenen en als de gestaltenis van de hemel in Zijn klaarheid, doch Hij strekte Zijn hand niet uit tot die afgezonderden van de kinderen Israëls, maar zij aten en dronken nadat zij God gezien hadden.

Wat merkwaardig dat deze mensen God gezien hadden in Zijn heerlijkheidsopenbaring, niet in Zijn volle wezen, en nadat zij God gezien hadden aan een blijde maaltijd zijn gezeten, alsof er geen vuiltje aan de lucht was, alsof daar toch een eindje verderop niet die dreigende donkere wolk op de berg hing. Terwijl een poosje daarvoor daar die honderdduizenden mensen stonden te trillen op hun benen; laat de Stem toch niet tot ons geschieden; wij kunnen het niet verdragen, laat Mozes maar gaan. En die tegelijkertijd hebben beweerd: Ja, we komen, al wat de Heere zegt zullen wij doen. Nee, zegt God, kijk naar de palen. Zovelen als er uit de werken der wet zijn, die zijn onder de vloek. Waag het niet, of je nu vroom bent of goddeloos, om die palen voorbij te streven. Dat kost je je leven.

En nu breekt midden in die majesteitsopenbaring daar op Sinaï iets door van de volmaakte wet, die der vrijheid is. En daar hebben die mannen een indruk van gehad. Die hebben daar niet hun eigen aangezicht aanschouwd, maar die hebben het

JAKOBUS 1 : 25

aangezicht aanschouwd van die God aller genade, die belovende God, de Christus. Ik zeg het natuurlijk met Nieuwtestamentische woorden, niet aangepast aan de Oudtestamentische begrippen en niveau, maar dat moet u niet hinderen, het gaat om de zin.

Maar die mensen hebben ingezien in de volmaakte wet. Die hebben gezien dat het kostelijk is, dat die trouwe God zegt: Gij zult mij liefhebben boven alles en de naaste als uzelf. Blijf af van Mijn Naam, van Mijn dag, van Mijn eer, gooi het niet te grabbel en blijf af van het leven en van het goed en van de naam en van de vrouw van de naaste. Die mensen daar op die berg hebben iets geproefd van de belofte. Die hebben het doeleinde der wet aanschouwd. En het wordt vaak aangehaald: Het doeleinde der wet. En dan wordt het altijd aangehaald vaak in de zin van: Nu, hier sta ik, hier krijg ik de eerste klap, hier de tweede, hier de derde, de vierde en tenslotte stort ik hier ergens in elkaar, ja dat is het doeleinde, daar lig ik, nu ben ik zo murw, nu ben ik eindelijk geneigd om te zeggen: O God, wees mij genadig.

Ik zeg u: Het is niet waar!

Er is wat dat betreft op die manier nog nooit één zondaar door de wet bij Christus gebracht. Nog nooit!

Er zijn er wel door de wet doodgeslagen, die door de palen heengebroken zijn en door God gedood. Dat wel.

Maar, doeleinde, dat betekent: de bedoeling!

Wat bedoelt de wet?

De wet bedoelt God en Christus.

En we zijn tijdelijk onder de wet, in de oude bedeling, zegt de Schrift, in bewaring gesteld. En die daar doorheen keek, die niet was onder de wet, maar onder de genade - zoals David - die hebben gezongen: 'Wat vreë heeft elk die Uwe wet bemint, zij zullen aan geen hinderpaal zich stoten'; die hebben gezongen: 'Schraag op dat spoor mijn wankelende gangen'.

Daarom, omdat ze de genade hebben gezien, die volmaakte wet, die onze bevrijding beoogt.

Is dat vrijheid, de slavernij der zonde? Is dat vrijheid, de wetteloosheid, de bandeloosheid? Het is de grootste slavernij!

Maar God beoogt voor Zijn Sion, voor Zijn Kerk: Vrijheid!

En als wij nu in die volmaakte wet inzien. Het woordje 'inzien' heeft hier een zware betekenis van 'zich buigen over', 'goed kijken'. Zó kijken, gelovig kijken, dat ik daar zie: Tien geboden. En als ik zeg: Tien geboden, zie ik daar een beminnelijke Zaligmaker. En waar ik die beminnelijke Zaligmaker zie, die des Vaders Naam heeft verheerlijkt en niet mijn aangeboren aangezicht, dan ga ik mezelf verfoeien, en anders niet. Anders zeg ik: Nu ja, dit vind ik niet zo fijn, dat ... maarre, ik ben bezig met mezelf. Maar waar ik dat geschonken aangezicht zie van de betalende Borg en Middelaar - ik heb wel eens gezegd: de wet - vlees en bloed - daar hoef je niet verachtelijk over de wet te praten. Daar erken je dat je een gevaarlijke Antinomiaan bent. Maar daar wordt pas voor God de schuld erkend, daar wordt pas iets verstaan: Schraag nu eens op Uw spoor m'n wankelende gangen, dat ik nu eens mag zien, bij de aan- en bij de voortgang, op die volmaakte wet der vrijheid, die dierbare Christus, zodat ik niet weggestormd wordt met

JAKOBUS 1 : 25

mijn eigen woorden: Al wat de Heere zegt, dat zullen wij doen. Dat ik ook niet door de palen heenbreek op een goddeloze of op een vrome manier. Maar dat ik op Gods bevel mee de berg op mag, niet in de wolk, dat is Christus geweest, Die in de diepste geheimenissen is ingegaan, maar op gezichtsafstand, en dan bedoel ik het geloofsoog, om dan te bemerken, daar is het gezicht. Ik heb Gods wet nooit begrepen. Nee. Ik heb mijn gerechtigheid zoeken op te richten als uit de werken der wet. En ik begreep God niet.

Zo was het hele jodendom. Daar sprak Paulus zo scherp over. Hij veracht Gods wet niet, maar hij tast als het ware ons ingeboren begrip, wat we hebben over de wet, aan. Want, zoals wij over de wet denken, zo zal het ook eeuwig blijven. Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft. Als ik de wet moet hebben, dan moet de wet mij ook hebben, houdt daar rekening mee. Dan grijpt de wet mij. Als ik het doeleinde der wet ben, dan moet ik het maar waar proberen te maken.

Maar de diepste bedoeling, de wet des geestes des levens in Christus Jezus, de wet des gemoeds van Paulus, de wet der vrijheid van Jakobus, is niet mijn verdienend gerechtigheid zoeken, maar het is overgeven tot dat doel waar God zijn heilig gebod gegeven heeft. En om in die Christus nu te leven en aan Zijn hand te mogen wandelen.

Dat is die volmaakte wet. De tot zijn doel gekomen zijnde wet. Daar krijg je weer dat woord 'teleios', dat woord 'volmaakt', 'ergens-aangekomen-zijn', 'tot-het-punt-gekomen-zijn', het punt. Die volmaakte wet, die nu vol is, in alle delen, die nu verheerlijkt is in Christus en daar nu overheen te buigen.

Dat is geen vrijbrief voor de zonde, maar dat andere wel. Kan je dat nu verstaan? Ik zeg het wel eens een beetje scherp, maar de zwaarste godsdienst en alle bepalingen die een kerk maakt buiten de openbaring van Gods Woord, alle verbonden die een kerk opricht, of dat er nu drie zijn of vier, het interesseert me niet. Maar dat allemaal, daar gaan we mee te gronde. Daar gaan we onherroepelijk mee te gronde. Er is maar één verbond waar we niet mee te gronde gaan, dat door God in alles wél verordineerd en vast is en dat ligt hierin uitgedrukt, in die volmaakte wet. Want we zijn zo geraffineerd slecht, dat we zeggen, ja, ik wilde dat ik maar wist waar we ons aan te houden hebben. Ja, zulke ezels zijn wij, ik in de eerste plaats. Ja, dan kan ik op het paadje blijven, dan stap ik er niet naast. Dat moet je maar afwachten, hoor. Maar wie grijpt die duivel van ons eigen ik bij de kop? Wie wijst ons op ons inklevend en inwonend verderf? Ja, dat doet nu het inzien in de volmaakte wet en dat is alleen nu onze redding en verder niets! En dan ben ik misschien erg eenzijdig: Verder zal alles falen. Alles! De beste kerk, de beste leraar, de beste waarheid, de beste school. Alles faalt!

Maar het inzien in de volmaakte wet, dat alleen doet getuigen: Hoe lief heb ik Uw wet, - daar kan je toch niets op tegen hebben - zij is mijn vermaking de ganse dag. Dat doet ons ook alleen maar met schaamte vervullen, omdat ik niet steeds opmerkend ben geweest, hoe Uw geboën mij tot Uw liefde wekken. Uw liefde. Dan wordt alles anders. Nu kan een mens zonder genade het nooit zo zien. Die kan de wet zo nooit zien. Dat kan nu alleen - en dan wil ik dat woord levendmaking gebruiken, wedergeboorte - de wedergeboorte, anders kan je het niet zien. Daarom zeg ik tegen alle geratel, waarvan ik weet - of, ik weet, dat mag ik niet zeggen, ik ga misschien te ver - maar dat ik denk: Hou alsjeblieft op met al die kletspraatjes. Want voor je eigen ziel sta je radicaal overal buiten

JAKOBUS 1 : 25

en dan nog een grote mond openzetten over die en gene. Denk je dat de kerk zich daaraan moet aanpassen? Allemaal van nul en generlei waarde.

Maar die het licht des Geestes - en dan scheelt het ook nog een hoop hoe je gebakerd bent, dat zeg ik er bij - maar als je nu onder het Evangelie mag geteeld worden en de Heere zegent het, dan weet je wel iets van die majesteit Gods af, maar dan zeg je: Och, och, de hevigste donderbui heeft me doen roepen: Oh, oh, ik ben verloren, ik ben verloren. Maar de openbaring van de majesteit van Zijn genade heeft me doen beven, die heeft me door elkaar geschud, die heeft me gebroken, die heeft me doen zeggen en nog telkens waar de Geest het geloof daarheen leidt: O Heere Jezus, ontferm U toch over me. En dan kan hij van God geen kwaad denken en van de Zaligmaker geen kwaad denken. Dan zegt hij alleen: Hier zit het grootste stuk verdriet wat je je voor kunt stellen, maar Hij heeft gedacht aan Zijn genade, Zijn trouw aan Israël nooit gekrenkt.

Ja, we gaan de volgende keer, bij leven en welzijn, maar verder.

Maar nu mogen we onszelf en elkaar ook wel toebidden en wensen: Heere laat me inzien in de volmaakte wet. Niet beschouwend. Maar laat me daar over buigen en zeggen: Zulk een is mijn Liefste, zulk een is mijn Vriend. En daarvan geldt: Die Mij liefheeft, die bewaart Mijn geboden.

Zie op Hem, hoe struikelend, vallend dat we ook onze weg gaan.

Tegenstrijdig. Paradoxaal.

Je kunt het niet allemaal rijmen.

Ik ook niet.

Maar telkens weer over de rand kijken en toch weer verblijd worden met een hoop die niet beschaamd vanwege zulk een liefde.

AMEN